

GULDBORGSUND

BUDGETAFTALE 2023 - 2026

Foto: Guldborgsund Kommune
Sakskøbing, Mellemvang ved Guldborgvej

Budgetaftale 2023-26

Siden kommunalvalget i november 2021 er verden forandret. Der er krig i Europa, der er forsyningskrise, inflation samt fastholdelses- og rekrutteringsudfordringer. Det betyder også, at der er brug for en skarp prioritering af, hvad byrådet skal bruge ressourcer på - både hvad angår medarbejdere og penge.

Med denne budgetaftale har forligsparterne med en meget bred politisk forankring besluttet prioriteringen af en række indsatser, der knytter sig til virkeliggørelsen af de 7 strategiske temaer i planstrategien, der er den politiske retning for Guldborgsund Kommune. Det er i overensstemmelse med det afsat, der blev lagt i konstitueringsaftalen, på vores fælles kerneopgave:

Vi skal styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse og, i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber

Planstrategien og udvalgsstrategierne, der forelægges til endelig politisk godkendelse i oktober 2022, udgør det politisk-strategiske grundlag for denne byrådsperiode. Forligsparterne har derfor aftalt, at dette og øvrige budgetforlig i denne byrådsperiode skal bidrage til at virkeliggøre Guldborgsund kommunes politiske retning. Det bygger videre på de gode resultater, der er skabt i den forgangne byrådsperiode, og anerkender samtidig den nye virkelighed Danmark og dermed også Guldborgsund Kommune står i. Der etableres derfor en driftspulje på 15 mio. kr. i 2023 til imødegåelse af mulige driftsudfordringer i budgetåret.

Der udarbejdes en kommunikationsstrategi, som bliver den overordnede strategiske ramme for hvilke kommunikationskanaler, vi anvender til borgerkommunikation. Det sker i forlængelse af det fokus, der indgår i den politiske samarbejdsaftale 2022-25 på, at der skal arbejdes med kommunens kommunikation med borgerne. Kommunikationsstrategien skal sikre effektiv, nem, enkel, tilgængelig og imødekomende kommunikation med borgerne.

Budgetaftale 2023-26, der er det første budgetforlig i denne byrådsperiode, beskriver de indsatser, som er økonomisk prioriteret til at virkeliggøre de 7 strategiske temaer, og det langsigtede perspektiv forpligter endvidere byrådet til at igangsætte initiativer, der adresserer den økonomiske udfordring i overslagsårene og særligt 2026, hvor de økonomiske udfordringer på nuværende tidspunkt andrager ca. 138 mio. kr.

1. Det gode børneliv

Det er vigtigt at sikre de bedst mulige betingelser for, at vores børn kan komme godt fra start i livet. Derfor er forligsparterne enige om at sikre rammerne for skoler og daginstitutioner også i svære økonomiske tider. Derfor færdiggøres den nye sundskole med den kvalitet og det indhold, der tidligere er aftalt, og der træffes principbeslutning om at afsætte 20 mio. kr. i 2024 og 20 mio. kr. i 2025 til en potentiel udbygning af Sundskolen.

For at skabe gode rammer for det gode børneliv etableres der ligeledes et midlertidigt dagtilbud i Sundby. Det bidrager til, at der skabes den fornødne tid til at sikre en hensigtsmæssig og fremtidssikret permanent kapacitet i den kommende permanente daginstitution i Sundby.

Forligsparterne er enige om at fastholde den planlagte høje kvalitet i Stadion-hallen (hal 4), således at Guldborgsund kommune får en optimal løsning til gavn og glæde for borgerne, brugerne og de mange aktører, der fremover vil anvende de topmoderne faciliteter i landsdelens kommende arena, hvorfor der er tilført 22,775 mio. kr. og desuden tilføres afledt drift på 0,5 mio. kr. i 2023 og 1,1 mio. kr. i overslagsårene.

Det aftales endvidere at §17.4 udvalget om det gode børneliv, fortsætter arbejdet frem til 1.7.2023, for at sikre gode løsningsorienterede resultater, hvorefter et nyt § 17.4 udvalg nedsættes med politisk fokus på koordinerede indsatser over for udsatte unge. Byrådsperioden afsluttes med et § 17.4 udvalg, der får fokus på ældre.

Der er ligeledes enighed om fortsættelse af dannelsesrygsækken, så alle børn oplever kultur og dannelse som en integreret del af deres gang i daginstitution og skole. Dannelsesrygsækken udvikles kontinuerligt, og der vil blive indarbejdet et særligt tema om madkultur.

2. Uddannelsesbyen Nykøbing Falster

Borgernes adgang til lokale uddannelsesstilbud er af afgørende betydning for, at de kan klare sig godt i livet, og at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Der igangsættes en tværgående indsats med fokus på at udvikle Uddannelsesbyen på alle relevante parametre såsom bosætningsmuligheder, kultur og fritidstilbud og mobilitet. Der gennemføres desuden en generel analyse af den kollektive trafikbetjening med fokus på de nye trafikmønstre i lyset af coronaepidemien.

Der afsættes en ramme på 1,5 mio. kr. til i samarbejde med Lolland Kommune og Region Sjælland at reetablere togbus fra Rødbyhavn til Nykøbing F. station. Rammen afsættes under forudsætningen af Transportministeriets medfinansiering. Rammen skal desuden specifikt kunne rumme en forsøgsordning med natbusser mod Stubbekøbing og Nysted i overensstemmelse med lokaltogets køreplan og at igangsætte forsøg med gratis bustransport til større events/begivenheder inden for kommunegrænsen.

3. Et godt erhvervsklima

Kommunens erhvervsvenlighed skal forbedres yderligere. Den skal være med til at skabe de bedst mulige forudsætninger for at kunne drive virksomhed i kommunen, hvilket er afgørende for borgernes jobmuligheder og for det skattegrundlag, der skal finansiere og sikre kernevelfærden.

Gennem dialog og åbenhed skal kommunen medvirke til, at Lolland-Falster er et godt sted at starte og drive virksomhed med effektiv erhvervsservice med kortere sagsbehandlingstider, en løsningsorienteret tilgang og adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Vi vil lave partnerskaber med virksomhederne om rekruttering af arbejdskraft og opkvalificering af ledige, så de får et job. Vi vil også have et fokuseret samarbejde med virksomheder, uddannelsesinstitutioner og faglige organisationer om at sikre praktik- og lærepladser til unge.

I samspil med vores erhvervsorganisation Business Lolland-Falster intensiveres samarbejdet med handelsstands- og erhvervsforeninger ved, at de opfordres til at indgå partnerskabsaftaler. Partnerskaberne skal fremme levende bymidter i kommunens større detailhandelsbyer. Dette skal være med til at fremme rammevilkårene for handelslivet til gavn for kommunens samlede attraktionsværdi for borgere, potentielle tilflyttere og turister.

4. Grøn omstilling

Guldborgsund Kommune skal udvikle en grøn styrkeposition, og der skal sættes tværgående fokus på den grønne omstilling, så kommunen som geografisk område er CO₂-neutral og klimasikret senest i 2050. Samarbejde og partnerskaber med borgere og erhvervsliv er afgørende for, at vi lykkes med det mål.

I den sammenhæng noterer forligsparterne sig med tilfredshed, at vores affalds- og energiselskab REFA virkeliggør den nye affaldsordning senest pr. 1. januar 2023. Affaldsordningen er med til at fremme genanvendelsen af affald, begrænse ressourceanvendelsen og forebygge forurening. Guldborgsund Kommune finansierer implementeringen af den nye affaldsordning i kommunale ejendomme med 10 mio. kr. i både 2023 og 2024.

Som landsdelens største virksomhed har Guldborgsund Kommune en vigtig rolle i at gå forrest med det gode eksempel i den grønne omstilling. Forligsparterne har derfor aftalt, at udarbejde en grøn indkøbspolitik, der skal bidrage til bæredygtige indkøb og fremme af cirkulær produkttænkning, så kommunens klimaaftryk nedbringes.

Den kommunale brug af pesticider udfases – bortset fra ved anvendelsen mod invasive arter, hvor andre bekæmpelsesmetoder ikke virker.

Der etableres et klimabudget med 1,5 mio. kr. i 2023. Fra 2024 og frem finansieres klimatilpasningsanlæg af eventuelt mindreforbrug i vintertjenesten. Overførte mindreforbrug reserveres dermed til klimatilpasningstiltag.

Der etableres elbilladestander i overensstemmelse med de nye regler på lokationer der har mere end 20 p-pladser. Det estimeres til 58 pladser – hvortil der omprioriteres inden for Teknik-, Klima- og Miljøudvalgets samlede anlægsramme. Derudover indledes en dialog med elladestander-firmaer om yderligere udbygning af ellader-infrastruktur.

5. Kommunen som attraktiv arbejdsplads

Forligsparterne ønsker at fremme Guldborgsund Kommune som attraktiv arbejdsplads for at fastholde og tiltrække arbejdskraft. Der bygges videre på den igangværende indsats for fleksible arbejdspladser og fortsættelse af dialogen om reduktion af sygefravær.

Der iværksættes en intensiveret indsats i samarbejde med Hoved MED-udvalget for at flere medarbejdere, der ønsker det, kan komme på fuld tid.

Et konkret tiltag er også Fremtidens Rådhus, som betyder, at rådhuset ombygges, så der med en aktivitetsbaseret indretning skabes bedre fysiske rammer for en stærk tværfaglig løsning af den fælles kerneopgave til gavn for borgeren. I den forbindelse flyttes de nuværende funktioner på jobcentret til rådhuset. Der afsættes i alt 35 mio. kr. i budget 2023-26 til virkeliggørelsen heraf.

6. Turisme og bosætning

Der prioriteres økonomiske midler i budgetaftalen til at fremme Guldborgsund som turistkommune. Det sker ud fra et politisk ønske om at udvikle vores turistprodukt for at fremme indtjening og jobskabelse. Derigennem styrkes beskatningsgrundlaget, som er en altafgørende forudsætning for finansiering af kernevelfærden til kommunens egne borgere.

Parterne er enige om at gentænke turismen ift. udstykning af såvel store som små sommerhusgrunde, øvrige turistovernatningsmuligheder og samtidig udbredt bevarelse af eksisterende sommerhusmiljøer.

Guldborgsund Kommune har bidraget med 9,3 mio. kr. til etablering af partnerselskab for Marielyst Resort. Med partnerskabet om Marielyst Resort forventer forligsparterne at få etableret et sammenhængende feriecenter på Marielyst, der bliver et stort aktiv for turismen med 650.000 årlige overnatninger og skabelse af 3-500 direkte og afledte jobs.

Krokodille Zoo er det første sted i verden, hvor alle krokodillearter er samlet ét sted. Det bevilgede anlægstilskud på 12,5 mio. kr. til Krokodille Zoo er udtryk for en betydelig politisk prioritering. Det skal være med til, at Krokodille Zoo kan udfolde sit fulde potentiale til gavn for turisme og jobskabelse.

Der reserveres 500.000 kr. i 2023 og årene frem til Krokodille Zoo. Beløbet skal være med til at sikre, at Krokodille Zoo, i lighed med andre af Guldborgsund Kommunes fyrtårne, kan oppebære driftsmidler fra Slots- og Kulturstyrelsen og forventes "matchet" minimum en til en.

I forbindelse med realiseringen af helhedsplanen for Nykøbing Havn, hvor bosætning og udvikling af bylivsdrivere er i hovedsædet, er der enighed om at samlokalisere bibliotek, borgerservice, musikskole og billedskole samt tilknyttede fællesfaciliteter i et samlet projekt, som ligeledes inkluderer Museum-Lolland Falster.

Det prioriterede anlægstilskud på i alt 2,690 mio. kr. til Art Barns Lolland bidrager til at give nyt liv og synliggøre kvaliteterne af Lolland-Falsters kulturhistoriske bygningsarv. Det sker ved at benytte historiske bygningsværker i landsdelen til at vise storslåede kunstværker. På den måde bidrager

initiativet til at styrke vores attraktionsværdi for nuværende borgere, potentielle tilflyttere og turister.

For at styrke den stigende bosætning skal der sættes turbo på udviklingen af byggegrunde og markedsføring af de eksisterende udstykninger. Byggesagsbehandlingen skal fortsat prioriteres inden for eksisterende ressourcer med yderligere aktiv vejledning af ansøgerne for at opnå hurtigere sagsbehandling i tæt samarbejde med Business Lolland-Falster.

For at styrke salget af kommunale byggegrunde, både i landdistrikter og omkring vores hovedby, lægges der op til et offentlig privat samarbejde med vores lokale ejendomsmæglere, hvor grundene markedsføres i fællesskab.

Specielt i kommunens landdistrikter ligger et stort uudnyttet potentiale med 108 kommunale byggegrunde, som ligger ubenyttet hen.

Lovgivningen for byggesager er blevet kompleks og uoverskuelig for mange, både for private og erhvervslivet. Byggesagsbehandlingen skal derfor fortsat prioriteres højt. Sagsbehandlingstiden skal reduceres og vejledningsfunktionen skal styrkes med en synlig og lettilgængelig rådgivning.

Udstykningen af den eksisterende Sundskole skal ske hurtigst muligt efter ibrugtagning af den nye Sundskole og i tæt samarbejde med aktørerne i lokalområdet – herunder særligt boligselskaberne.

Der afsættes et samlet tilskud på 350.000 kr. til Madens Folkemøde, der tiltrækker mange af kommunens nuværende borgere og gæster og er med til at synliggøre landsdelens kvaliteter inden for fødevarer. Tilskuddet afsættes ligeledes i 2024 og 2025 og finansieres af Økonomiudvalgets udviklingspulje.

Der afsættes desuden yderligere 1 million kr. til landdistrikterne med henblik på fortsat udvikling af bosætningsmulighederne.

Der prioriteres endvidere en anlægspulje på 200.000 kr. i 2023 for at styrke tilgængeligheden til vand- og kyststrækninger.

Der skal være fokus på cyklisme – såvel hverdagscyklisme som cykelturisme. Derfor afsættes 4 mio. kr. til at forbedre forholdene for cyklisterne i Guldborgsund kommune, herunder til kantmarkeringer og kantudvidelser.

Evigheden har udviklet sig til et vigtigt rekreativt aktivitetsområde, som mange borgere har glæde af. Der afsættes derfor 250.000 kr. til en forundersøgelse af fase 4 af Evigheden, som kan indebære et større udvalg af motionsredskaber og et større legeområde for de mindre børn.

7. Omsorg og sundhedsfremme

Forligsparterne anerkender vigtigheden af at hjælpe vores mest udfordrede borgere særligt på social- og ældreområderne. Kommunens sundhedsprofil viser, at mange oplever ensomhed. Der er politisk fokus på de igangværende analyser af området, og hvorledes disse kan styrke det politiske beslutningsgrundlag for at tilvejebringe de bedst mulige faglige løsninger for og med borgerne inden for de forhåndenværende økonomiske rammer.

Derfor styrker vi med dette budgetforlig kommunens tværgående indsats for at fastholde og skabe relevante fællesskaber, som vores udfordrede borgere på socialområdet kan indgå i. Sammen er vi stærkere.

Parterne er enige om vigtigheden af, at botilbud til vores udfordrede borgere har en størrelse, hvor ressourcerne i højere grad anvendes til gavn for borgerne og i mindre grad til mursten og geografisk spredning af tilbud, og hvor ydelsesstrukturen tilrettelægges fleksibelt.

Der forhandles en ny psykiatrilov i Folketinget i disse måneder. Budgetforligsparterne er enige om at forhandle implementeringen – bl.a. med fokus på arbejdsmiljøet - af denne lov inkl. en ressourcetilførsel på 2 mio. kr. til socialområdet i 2023 og frem. Heraf reserveres 300.000 kr. i 2023 til fortsættelsen af

Dagbehandlingstilbuddet, som er et gruppeforløb på 12 uger mellem ordinær ambulans behandling og behandling i døgnregi i Center For Afhængighed.

Der afsættes en ramme på 600.000 kr. i hvert af årene 2023 og 2024 til partnerskab med Projekt Headspace til gavn for udsatte unge. Projektet evalueres i løbet af 2024 og en eventuel videreførelse af projektet drøftes i forbindelse med budget 2025-2028.

Desuden afsættes der 100.000 kr. til Broen, som har fokus på at børn i ressourcetsvage familier gives mulighed for at være aktive i foreningsbaserede sports- og fritidstilbud i kommunen.

Der skal endvidere afdækkes muligheder for at etablere frivillige fællesskaber omkring udsatte borgere i Stubbekøbing – gerne i eksisterende kommunalt ejede ejendomme. Der afsættes en anlægsramme på 0,5 mio. kr. i 2023.

Forligsparterne ønsker også at styrke indsatsen over for de ældre medborgere i Guldborgsund Kommune. Vi tilstræber at give frihed og medbestemmelse til de enkelte teams og plejehjem, således at de kan arbejde med og tilrettelægge den arbejdsform, der giver mest mulig værdi for borgerne og for teamet. Herunder tænkes fx fleksibel arbejdstilrettelæggelse, helhedspleje og afbureaukratisering. Der skal i arbejdet tages størst muligt hensyn til lokale løsningsmuligheder, således at både borgerne og medarbejderne oplever et værdiskabende forløb og i sidste ende det bedste resultat. Forligsparterne er enige om at plejecenterstrukturen skal overvejes for at skabe fagligt og økonomisk bæredygtige miljøer til gavn for borgerne og for at styrke rekrutteringsmulighederne.

Der afsættes endvidere en pulje på 4 mio. kr. i 2023 til personale-drevet udvikling af fx velfærdsteknologi på ældreområdet og socialområdet.

Der øremærkes 1,5 mio. kr. årligt i perioden 2023-25, der forankres under Socialudvalget, til en fælles indsats på social- og arbejdsmarkedsområderne målrettet socialt udsatte under 25 år. Udmøntningen skal ske i samarbejde mellem de to udvalg.

For at sikre, at borgerne får glæde af klippekortsordningen, afsættes 5 mio. kr. til bedre bemanding på plejecentre og i udkørende funktioner, som skal hjælpe nogle af de svageste ældre med at leve et mere aktivt og socialt liv, samt mindske ensomhed og øge livskvaliteten.

Den strategiske anlægspulje deles ligeligt mellem Socialudvalget og Ældre & Omsorgsudvalget.

8. Finansiering

Se bilag.

Indeværende budgetaftale 2023-2026 er indgået mellem Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Guldborgsundlisten, Det Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige.

Nykøbing F. den 14. september 2022

Simon Hansen
Socialdemokratiet, Borgmester

Katrine Burmann
Socialdemokratiet, Gruppeformand

Rene Christensen
Dansk Folkeparti, Gruppeformand

Ole K. Larsen
Venstre, Gruppeformand

Annemette S. Johnsen
Socialistisk Folkeparti, Gruppeformand

Bente Lerche-Thomsen
Enhedslisten, Gruppeformand

John Brædder
Guldborgsundlisten, Gruppeformand

Johannes Kristensen
Det Konservative Folkeparti, Gruppeformand

Paw Hallandson
Nye Borgerlige, Gruppeformand

Budgetaftale 2023-2026

(Beløb i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Resultat jf. administrativt budgetoplæg inkl. særtilskud (- = forbrug af likvide aktiver)	18.106	-25.299	-22.259	-129.936
Driftsprioriteringer	-12.500	-9.100	-8.400	-6.550
Omprioriteringsbidrag - serviceudgifter	13.550	13.550	13.550	13.550
Driftsreserve - serviceudgifter	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Afledt drift - Nykøbing Falster Stadionhal	-500	-1.100	-1.100	-1.100
Offentlig transport	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Innovationspulje - velfærdsteknologi	-4.000			
Projekt Headspace	-600	-600		
Madens Folkemøde	-350	-350	-350	
Projekt Broen	-100	-100		
Psykatri	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Krokodille Zoo - driftstilskud	-500	-500	-500	-500
Særskilt omprioritering	5.000	5.000	5.000	5.000
Øget bemanning - ældreområdet	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Ungeindsats for udsatte unge	-1.500	-1.500	-1.500	
Anlæbsprioriteringer	-4.350	350	350	-1.000
Anlægsreserve		21.000	21.000	
Udvidelse af Sundskolen		-20.000	-20.000	
Trafiksikkerhed - cyklisme	-1.500			
Klimatilpasningstiltag	-1.500			
Strategisk anlægspulje	2.535			
Strategisk anlægspulje	-2.535			
Landdistriktpulje	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Anlægstilskud - nyt værested, Stubbekøbing	-500			
Tilgængelighed til vand og kyst	-200			
Udviklingspulje	350	350	350	
Resultat jf. budgetaftale 2023-2026 (- = forbrug af likvide aktiver)	1.256	-34.049	-30.309	-137.486